Lieta Nr.A420489813
SKA-815/2014

LĒMUMS

Rīgā 2014.gada 21.augustā

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesnesis A.Guļāns
tiesnese J.Briede
tiesnesis J.Neimanis

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2014.gada 12.maija lēmumu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis ar 2014.gada 12.maija lēmumu samazināja pieteicējam valsts nodevu par apelācijas sūdzību līdz 5 *euro* un atstāja apelācijas sūdzību bez virzības trūkumu novēršanai – valsts nodevas samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Atrašanās brīvības atņemšanas iestādē pati par sevi nav pamats, lai ieslodzīto atbrīvotu no valsts nodevas samaksas. Ieslodzītais pilnībā tiek atbrīvots no valsts nodevas samaksas, ja viņš nestrādā algotu darbu un ja viņa rīcībā nav citu naudas līdzekļu.

[1.2] Pieteicējam laikā no 2013.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim bija ieņēmumi 10 latu apmērā, savukārt izdevumi 126,15 latu apmērā. Laikā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 15.aprīlim pieteicējam nav bijuši ieņēmumi, bet pieteicējs ir iztērējis 89,19 *euro*. 2014.gada 15.aprīlī pieteicēja konta atlikums bija 1,52 *euro*. Līdz ar to pieteicējs 6 mēnešu laikā ir iztērējis 268,69 *euro* (vidēji 40 euro mēnesī), lielākoties tērējot naudu cietuma veikalā (178,54 *euro*), kā arī samaksājot par dokumentu kopēšanu, valsts nodevu, elektrību un preses abonēšanu.

[1.3] Apstāklis, ka ieslodzītais uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi vai pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas tiesā ir iztērējis kontā esošos līdzekļus, nav pamats, lai viņu atbrīvotu no valsts nodevas samaksas. Nozīmīgs ir arī līdzekļu apgrozījums kontā saprātīgā laika posmā pirms lēmuma pieņemšanas.

[1.4] Tā kā Administratīvās apgabaltiesas tiesvedībā atrodas vairākas administratīvās lietas, kurās pieteicējs ir procesa dalībnieks un ir iesniedzis apelācijas sūdzību, pieteicējam ir zināms, ka par apelācijas sūdzību maksājama valsts nodeva. Pieteicējs nevar paļauties, ka tiesa daļēji vai pilnībā atbrīvos viņu no valsts nodevas samaksas, pieteicējam ir jāplāno savi izdevumi.

[1.5] Ņemot vērā valsts nodevas mērķi (mazināt nepamatotu apelācijas sūdzību iesniegšanu) un to, ka pieteicēja kontā saprātīgā laikā pirms lēmuma pieņemšanas bija pieejami naudas līdzekļi, valsts nodevas apmērs pieteicējam samazināms līdz 5 *euro*.

[2] Par apgabaltiesas tiesneša lēmumu pieteicējs iesniedza blakus sūdzību. Blakus sūdzībā pieteicējs atkārtoti norādījis, ka algotu darbu nestrādā un citu ienākumu pieteicējam nav. Kontā esošos līdzekļus pieteicējs ieguva kā kompensāciju par pieteicējam nodarīto morālo kaitējumu. Citos gadījumos, kad pieteicēja kontā ir bijuši naudas līdzekļi, pieteicējs ir samaksājis valsts nodevu.

Motīvu daļa

[3] Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 286.panta trešo daļu, Augstākā tiesa atzīst Administratīvās apgabaltiesas tiesneša lēmumā ietverto pamatojumu par pareizu un pilnībā pietiekamu, tāpēc pievienojas šā lēmuma argumentiem un tos neatkārto.

[4] Pieteicējam kā personai, kura ir iesniegusi vairākus pieteikumus tiesā, vajadzēja apzināties, ka šai tiesvedībai, iespējams, būs nepieciešami līdzekļi pārsūdzību iesniegšanai. Tā kā pieteicējam bija naudas līdzekļi viņa kontā, pieteicējam bija iespēja plānot savus izdevumus. Tas, ka pieteicējs savus naudas līdzekļus ir izlietojis citur, tostarp, tiesu izdevumiem citās lietās, nemaina to, ka pieteicējam bija pieejami naudas līdzekļi. Vēl 2014.gada 12.martā (dienā, kad pieteicējs parakstījis apelācijas sūdzību) pieteicēja kontā bija 8,01 *euro*. Līdz ar to pieteicējam bija iespēja rezervēt vismaz šo summu valsts nodevas samaksai.

[5] Pieteicēja norādei uz naudas līdzekļu iegūšanas veidu šajā gadījumā nav nozīmes. Administratīvā procesa likums atbrīvošanu no valsts nodevas paredz kā izņēmuma gadījumu, kura konstatēšanai nepieciešams vērtēt fiziskās personas mantisko stāvokli kā objektīvi pastāvošu apstākli. Līdz ar to, ja konkrētajā gadījumā ir konstatējama ienākumu esība, to izcelsmei nav nozīmes. Būtiski, ka tiesa konstatē personas finansiālu spēju nodevu samaksāt *(sk., piemēram, Augstākās tiesas 2012.gada 1.jūnija lēmuma 6.punktu lietā Nr.SKA-568/2012)*.

[6] Valsts nodevas apmēra noteikšanā ir jāievēro samērīgums starp personas tiesību uz tiesu ierobežojumu un valsts nodevas mērķi. Konkrētajā gadījumā valsts nodevas samazināšana līdz 5 *euro* ir samērīga. Šāds valsts nodevas apmērs ir pietiekami augsts, lai pieteicējs rūpīgi apsvērtu apelācijas

sūdzības iesniegšanas lietderīgumu. Tajā pašā laikā tas nav tik augsts, lai liegtu pieteicējam pieeju tiesai.

[7] Ievērojot minēto, Administratīvās apgabaltiesas tiesneša lēmums ir atstājams negrozīts, bet pieteicēja blakus sūdzība ir noraidāma.

Vienlaikus Augstākā tiesa konstatē, ka Administratīvās apgabaltiesas tiesneša noteiktais termiņš trūkumu novēršanai ir beidzies, tādēļ nosakāms jauns termiņš. Pieteicējs var iesniegt valsts nodevas samaksu apstiprinošu dokumentu Administratīvajai apgabaltiesai līdz 2014.gada 21.septembrim.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments

nolēma

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2014.gada 12.maija lēmumu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Noteikt /pers. A/ termiņu līdz 2014.gada 21.septembrim trūkumu novēršanai – valsts nodevas 5 *euro* samaksai un samaksu apstiprinoša dokumenta iesniegšanai Administratīvajā apgabaltiesā.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis A.Guļāns

Tiesnese J.Briede

Tiesnesis J.Neimanis